

Briuselis, 2008 m. gegužės 20 d. (IP/08/762)

Maistas ir ūkininkavimas. Atlikus išsamų patikrinimą bus modernizuota bendroji žemės ūkio politika, o ūkininkams sudarytos geresnės sąlygos tenkinti augančią paklausą

Europos Komisija šiandien pasiūlė toliau modernizuoti, supaprastinti ir racionalizuoti bendrąją žemės ūkio politiką ir pašalinti likusius ūkininkų veiklos apribojimus, kad jie galėtų geriau tenkinti augančią maisto paklausą. Išsamus BŽŪP patikrinimas suteiks galimybę tiesiogines išmokas dar labiau atsieti nuo gamybos, todėl ūkininkai galės labai lanksčiai reaguoti į rinkos pokyčius. Pasiūlymais be kita ko raginama panaikinti reikalavimą atidėti tam tikrą ariamos žemės plotą, siūloma palaipsniui didinti pieno kvotas ir jas panaikinti 2015 m., taip pat taikyti mažiau intervencinių rinkos reguliavimo priemonių. Įdiegus šiuos pakeitimus bus panaikinti nereikalingi ūkininkų veiklos suvaržymai, ir jie galės išnaudoti visus turimus gamybos pajėgumus. Be to, Komisija siūlo didinti moduliavimą, t. y. dar labiau mažinti tiesiogines išmokas ūkininkams ir jų lėšas pervesti į Kaimo plėtros fondą. Taip bus sudarytos sąlygos geriau reaguoti į naujus Europos žemės ūkio uždavinius ir galimybes, susijusius su klimato kaita, poreikiu užtikrinti geresnę vandentvarką ir biologinės įvairovės apsaugą.

„Išsamaus patikrinimo tikslas – suteikti ūkininkams daugiau galimybių tenkinti augančią paklausą ir greitai reaguoti į rinkos pokyčius, – teigė už žemės ūkį ir kaimo plėtrą atsakinga Komisijos narė Mariann Fischer Boel. – Be to, šiuo patikrinimu siekiama supaprastinti, racionalizuoti bei modernizuoti BŽŪP ir mūsų ūkininkams suteikti priemonių naujiems uždaviniams, pvz., susijusiems su klimato kaita, spręsti.“

Reikalavimo atidėti žemę panaikinimas. Komisija siūlo panaikinti reikalavimą, kad žemdirbyste užsiimantys ūkininkai 10 procentų žemės paliktų pūdymuoti. Taip jiems bus sudarytos sąlygos kuo geriau išnaudoti gamybos pajėgumus.

Laipsniškas pieno kvotų panaikinimas. Pieno kvotos bus laipsniškai panaikintos iki 2015 m. balandžio mėn. Siekdama užtikrinti sklandų kvotų panaikinimą, Komisija siūlo penkis kartus – nuo 2009–2010 iki 2013–2014 m. – kvotas padidinti vienu procentu per metus.

Paramos atsisiejimas. Pagal BŽŪP reformą tiesioginės išmokos ūkininkams yra atsietos, t. y. išmokos nebesiejamos su konkrečia produkto gamyba. Tačiau kai kurios valstybės narės nusprendė išsaugoti kai kurias susietąsias, t. y. su gamyba susijusias, išmokas. Komisija dabar siūlo panaikinti likusias susietąsias išmokas ir jas perkelti į Bendrosios išmokos schemą, išskyrus priemokas už karves žindenes, ožkas ir avis – šiose srityse valstybės narės gali išlaikyti dabartinį susietosios paramos lygį.

Ankstesnio laikotarpio duomenimis grindžiamų išmokų atsisakymas. Parama ūkininkams kai kuriose valstybėse narėse teikiama atsižvelgiant į tai, kokią paramą jie gavo ataskaitiniu laikotarpiu. Kitose valstybėse narės išmokos grindžiamos regioniniu principu ir nustatomos už hektarą. Kadangi istorinio modelio taikymą vis sunkiau pateisinti, Komisija siūlo, kad valstybėms narėms būtų suteikta galimybė taikyti vienodesnę išmokų normą.

BIPS taikymo išplėtimas. Dešimt iš 12 naujųjų ES valstybių narių taiko supaprastintą bendrąją išmokų už plotą sistemą. Ši tvarka turėtų būti panaikinta 2010 m., tačiau Komisija siūlo jos galiojimą pratęsti iki 2013 m.

Kompleksinis paramos susiejimas. Siekdami gauti paramą, ūkininkai privalo laikytis aplinkos, gyvūnų gerovės ir maisto kokybės normų. Taisyklių nesilaikantiems ūkininkams parama gali būti sumažinta. Šis kompleksinis paramos susiejimas bus supaprastintas, atsisakant neaktualių arba su ūkininko atsakomybe nesusijusių normų. Bus nustatyta naujų reikalavimų, kad būtų išsaugota žemės atidėjimo nauda aplinkai ir pagerinta vandentvarka.

Parama sektoriams, kuriuose susiduriama su specifiniais sunkumais. Šiuo metu valstybės narės kiekviename sektoriuje 10 procentų tiesioginėms išmokoms numatytų didžiausių nacionalinio biudžeto sumų gali skirti aplinkos priemonėms diegti arba to sektoriaus produktų kokybei ir prekybai jais gerinti. Komisija siekia užtikrinti, kad šis principas būtų taikomas lanksčiau. Todėl nebebūtų reikalaujama pinigų naudoti tame pačiame sektoriuje; būtų galima paremti mažiau ūkininkauti palankių regionų pieno, jautienos, ožkienos ir avienos gamintojus; taip pat būtų galima teikti paramą rizikos valdymo priemonėms, tokioms kaip draudimo nuo stichinių nelaimių schemas ir savitarpio pagalbos gyvulių ligų atveju fondai, diegti; be to, schema galėtų pasinaudoti ir BIPS sistemą taikančios šalys.

Lėšų perkėlimas iš tiesioginės pagalbos į kaimo plėtros sritį. Šiuo metu išmokos visiems ūkininkams, gaunantiems daugiau kaip 5000 EUR tiesioginės paramos, sumažinamos 5 procentais, o taip sukauptos lėšos pervedamos į kaimo plėtros biudžetą. Komisija siūlo iki 2012 m. šią normą padidinti iki 13 procentų. Būtų galima papildomai sumažinti išmokas didesniems ūkiams (dar 3 procentais ūkiams, gaunantiems daugiau kaip 100 000 EUR per metus, 6 procentais – gaunantiems daugiau kaip 200 000 EUR ir 9 procentais – gaunantiems 300 000 EUR). Taip sutaupytas lėšas valstybės narės galėtų panaudoti klimato kaitos, atsinaujinančiosios energijos, vandentvarkos ir biologinės įvairovės programoms stiprinti.

Intervencinio pirkimo mechanizmai. Taikant rinkos aprūpinimo priemones neturėtų būti ribojami ūkininkų gebėjimai reaguoti į rinkos pokyčius. Komisija siūlo panaikinti intervencinius kietųjų kviečių, ryžių ir kaulienos pirkimus. Pašarinių grūdų intervencinis pirkimas nebebus taikomas. Paprastiesiems kviečiams, sviestui ir nugriebtiems pieno milteliams bus taikoma viešųjų konkursų sistema.

Išmokų ribojimas. Valstybės narės turėtų nustatyti, kad mažiausia išmoka ūkiui – 250 eurų arba kad mažiausias plotas, už kurį mokama išmoka, – 1 hektaras, arba taikyti abu šiuos kriterijus.

Kitos priemonės. Keletas mažų paramos schemų bus atsietos ir perkeltos į BIS. Kanapėms, sausiesiems pašarams, baltyminiams augalams ir riešutams tai turėtų būti pradėta taikyti nedelsiant. Ryžiams, krakmolinėms bulvėms ir ilgapluoščiams linams turėtų būti nustatytas pereinamasis laikotarpis. Be to, Komisija siūlo panaikinti priemonę už energinius augalus.

http://ec.europa.eu/agriculture/healthcheck/index_en.htm